

***Навчання
письменного
мовлення
іноземної мови***

- 1. Зміст навчання
писемного мовлення**
- 2. Етапи навчання
писемного мовлення**
- 3. Види вправ**

1. Зміст навчання писемного мовлення

- Навчання техніки письма іноземною мовою є важливим завданням сучасної школи. Як універсальний закріплювач знань письмо сприяє запам'ятовуванню лексико-граматичного матеріалу і, отже, навчання аудіювання, говоріння та читання. Аналіз стану навчання письма у школі показує, що, на відміну від інших видів мовленнєвої діяльності, йому приділяється значно менше уваги як з боку методистів, так і вчителів, що свідчить про недооцінювання письма як ефективного засобу навчання. Хибне розуміння письма як другорядного виду мовленнєвої діяльності призвело до того, що письмові вправи майже зовсім виключені з уроку. На початковому ступені, де письмо має бути цільовим умінням, його іноді навіть не навчають. Письмо на іноземній мові опинилося за межами базового освітнього рівня школяра.

- **Методика навчання орфографії передбачає поступовий перехід від упізнавання та відтворення орфограм до їх самостійного вживання. Схематично усі вправи можна поділити на такі групи:**
- **вправи, що потребують графічного виділення (підкреслювання, виділення в рамку, позначки);**
- **вправи на відтворення матеріалу, що сприймається оком (копіювання, списування), а також на групування чи перестановку готових елементів;**
- **вправи для самостійного написання окремих елементів (заповнення пропусків, підбір одних елементів до інших, трансформація зразка);**
- **вправи для самостійного відбору всіх графічних засобів з метою вираження завершеної думки (диктант, письмові відповіді на запитання, переклад, написання листа тощо).**
- **Згрупуємо зазначені вправи в таблиці з додержанням їх ієрархії у процесі поетапного формування орфографічної навички.**

- ⦿ 1. Подача орфограми:
- ⦿ Пояснення та ілюстрація правила вчителем:
- ⦿ Звук [a:] виражається на письмі сполученням букв ar: yard, card, scarf, part, start, farm, dark.
- ⦿ 2. Вправи для формування орфографічних навичок.
- ⦿ 1) Вибери слова. Які слова ви запишете з буквосполученням ar? (Слова сприймаються на слух).
Lamp, arm, bus, car, mark, cup, yard, up, dark, map, plus, cat, park, farm.
- ⦿ 2) Розфарбуй слова. Обведи фломастером контури буквосполучення ar в таких словах: harm, art, mark, farm, card, start, part.
- ⦿ 3) Упізнай слова. Підкресли буквосполучення ar в таких словах і прочитай їх: map, table, car, arm, plate, apple, park, yard, cake.
- ⦿ 4) Згрупуй слова. Запиши слова із вправи 3 у два стовпчики залежно від написання в них букви а чи буквосполучення ar.
- ⦿ 5) Скільки тут слів? Розділи слова, написані разом:
p a r k y a r d d a r k a r m m a r k f a r m
- ⦿ 6) Підпиши малюнки. Вибери потрібні слова і підпиши малюнки. (Слова: plate, park, cake, car, chair, scarf, yard, flag, arm)
- ⦿ 7) Перевір малюнки. Чи правильно підписав малюнки один із твоїх однокласників? Напиши слова правильно. (Слова: arc, karp, scraf, ydar, mar)
- ⦿ 8) З'єднай слова. Випиши пари слів, що сполучаються.
- ⦿ 9) Заповни кросворд по вертикалі.

2. Етапи навчання писемного мовлення

- **У навчанні письма дослідники виділяють три етапи:**
- 1. оволодіння графікою/ орфографією із залученням матеріалу, опрацьованого усно;
- Так, на першому етапі формування орфографічних навичок використовуються впре з аналізу, вправи на ідентифікацію та диференціацію:
 - - звуко-буквений аналіз слова; групування слів з однаковими звуками, але різними графемами;
 - - групування слів на основі протиставлення графем;
 - - диференціація подібних, але не тотожних графем;
 - - списування за зразком;
 - - списування з різними завданнями (підкреслити букву, буквосполучення, слова з однією і тією орфограмою);
 - - групування слів з використанням картинок-орфограм; складання слів із складів з використанням схем;
 - - написання слів за заданими першими літерами.

2. засвоєння структурних моделей речень, властивих усній та письмовій формам спілкування, комбінування їх у мовленні;

- Основною метою другого етапу, поряд з орфографічними навичками, є формування лексико-граматичної правильності письма. На цьому етапі найбільш поширеними визнаються такі види вправ:
 - - вправи на запитання-відповіді з частковою зміною мовного матеріалу;
 - - на трансформацію мовного зразка;
 - - на підстановку;
 - - на розширення та скорочення;
 - - диктанти.
- Останній вид вправи широко використовується на різних ступенях навчання. Так, на початковому виконуються такі види диктантів як слуховий, слуховий з попереднім аналізом труднощів, самодиктант, зоровий, зоро-слуховий, вибірковий. На середньому та старшому ступенях навчання, крім зазначених, проводяться ускладнені диктанти, а саме: диктант із самоконтролем, пояснювальний диктант, диктант вивченого напам'ять (уривок прози, вірш), диктант-переклад.

3. оволодіння писемним мовленням як засобом спілкування.

- Мета **третього етапу** в навчанні письма і писемного мовлення - формування дій, що забезпечують виклад мовного матеріалу в письмовій формі. Характерними видами вправ на цьому етапі можуть бути:
 - *на молодшому ступені навчання:*
 - відповіді на запитання щодо змісту тексту;
 - складання запитань до тексту;
 - *на середньому ступені:*
 - - відповіді на запитання та ускладнені запитання до тексту,
 - - складання плану до тексту,
 - - переказ за планом;
 - - складання листа другу за зразком;
 - - резюме до тексту;
 - - розповідь з придуманим початком (кінцем);
 - - переказ тексту...

3. Типологія вправ для навчання письма.

- В методичній літературі існують різні критерії
- класифікації вправ в усній та письмовій формі. Так, письмові
- вправи розрізняють з точки зору :
- - призначення (підготовчі та основні),
- - специфіки мовленнєвої діяльності (рецептивні та репродуктивні),
- - характеру учбових дій (вправи з відтворення, видозміни та комбінування мовних структур),
- - підходу до мовного матеріалу (вправи на цілеспрямовану
- активізацію мовного матеріалу та вправи на некеровану
- активізацію мовного матеріалу)
- Якщо до комплексу письмових вправ підійти з точки зору
- ступеня включення графічних навичок, то можливо схематично
- розбити їх на групи:

- ⦿ А) вправи, які потребують використання лише найпростіших засобів графічного виділення та різноманітних умовних графічних знаків (підкреслення, виключення в рамку, помітка наголосу, пауз, позначення зчіпок, злиттів, графічне зображення інтонаційного малюнка фрази),
- ⦿ Б) вправи, графічне завдання яких міститься в простому (копіювання прописів) та ускладненому (списування печатного тексту) відтворенні зорово сприйманого тексту, а також вправи, які містять завдання на групування або перестановку готових елементів (групування слів за певними семантичними та словотворчими ознаками, побудування речень з ряду даних готових елементів),
- ⦿ В) вправи, які потребують самостійного написання окремих елементів : графем, морфем, слів , словосполучень (заповнення пропусків потрібними словами, підбір до поданих слів, антонімів, однокореневих слів, слів, близьких за значенням або пов'язаних тематично, перебудова речення: зміна особи, числа, часу глаголу або ознак других частин мови),

- ⊙ Г) вправи, які потребують самостійного відбору графічних
- ⊙ засобів для вираження завершеної думки, написання абзацу або
- ⊙ цілого тексту (переклад з іноземної на українську, диктант,
- ⊙ відповіді на питання, письмо, анотація) [18:65].
- ⊙ Окремі групи вправ можуть комбінуватися, наприклад,
- ⊙ записування печатного тексту з підкресленням, перестановка
- ⊙ окремих елементів з заповненням пропусків. Деякі вправи (
- ⊙ наприклад, відповіді на питання) можуть бути віднесені до
- ⊙ всіх груп; це залежить від ступеня складності питань.
- ⊙ Підсумовуючи складне та беручи до уваги виділення етапів
- ⊙ формування навичок письма, можна виділити три групи вправ:
- ⊙ - вправи на формування навичок техніки письма,
- ⊙ - вправи на формування мовленнєвих навичок письма,
- ⊙ - вправи на розвиток вмінь письма.



THE END